

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Pöytäkirja

Aika 19.03.2024 16:00 - 17:22

Paikka Askonkatu 2, 4. krs, kokoustilat Salpausselkä/Vesijärvi

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Wallenius Jani	puheenjohtaja	
	Storlöpare Janne	I varapuheenjohtaja	
	Kaasinen Hannu	II varapuheenjohtaja	
	Similä Neea	jäsen	
	Ruhberg Jukka	jäsen	
	Heikkinen Minna	jäsen	
	Öster Kirsi	jäsen	
	Uhrman Jani	jäsen	
	Ylä-Soininmäki Tauno	jäsen	
	Päivärinta Nina	varajäsen	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja, esittelijä	
	Kempainen Mika	rak.- ja ymp.valv. johtaja, esittelijä	
	Sivonen Markku	rakennuslupapäällikkö, asiantuntija	
	Alaluukas Juha	ympäristölupapäällikkö, asiantuntija	
	Lääkkö Essi	kaupungineläinlääkäri, asiantuntija	
	Nordberg Pia	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä	

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Kupiainen Anna Kaisa	jäsen	

Rakennus- ja ympäristölupalaakunnan puolesta

Jani Wallenius

Pia Nordberg

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Neea Similä

Jukka Ruhberg

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 26.03.2024

Pia Nordberg

valmistelusihteeri

§	Otsikko	Sivu
§ 18	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 19	Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 20	Lahden kaupungin rakennusjärjestysluonnoksen asettaminen nähtäville ja lausuntojen pyytäminen	6
§ 21	Uhkasakon tuomitseminen sekä siivousmääräys ja uuden uhan asettaminen	10
§ 22	Rakennuslupa 398-2024-67	21
§ 23	Rakennuslupa 398-2024-63	23
§ 24	Rakennuslupa 398-2024-92	25
§ 25	Terveydensuojelulain 27 ja 51 §:n mukaisen määräyksen antaminen Asunto Oy Loviisankulmalle	28
§ 26	Lahden kaupungin ympäristönsuojelun valvontaohjelman toteuma vuonna 2023 sekä valvontaohjelma vuodelle 2024	36
§ 27	Tiedoksi merkittävät asiat	40
§ 28	Muut asiat	41

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalaakunta, 19.03.2024

§ 18

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Pöytäkirja

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupautakunta, 19.03.2024

nro 3

§ 19

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Neea Similä ja Jukka Ruhberg.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 19.03.2024

§ 20

Lahden kaupungin rakennusjärjestysluonnoksen asettaminen nähtäville ja lausuntojen pyytäminen

2525/10.03.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Rakennuslupapäällikkö Markku Sivonen p. 050 383 6486

Kaupunkikuva-arkkitehti Armi Patrikainen p. 050 398 5114

Lupakäsittelijä Jaana Hovatov p. 044 482 0407

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää asettaa Lahden kaupungin rakennusjärjestysluonnoksen julkisesti nähtäville 22.3.–22.4.2024 sekä päättää lähettää luonnoksen lausuttavaksi Lahden kaupungin kaupunkisuunnittelulle, kaupunkitekniikalle ja ympäristöpalveluille sekä Lahden tilakeskukselle, Päijät-Hämeen pelastuslaitokselle ja kaupunginmuseolle.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta jo kokouksessa.

Perusteluosa

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 14 §:n mukaan jokaisessa kunnassa tulee olla rakennusjärjestys. Lahden kaupungin voimassa oleva rakennusjärjestys on hyväksytty Lahden kaupunginvaltuustossa 15.4.2013 § 54. Tämä rakennusjärjestys on tarkoitus korvata 1.1.2025 voimaantulevalla rakennusjärjestyksellä.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päätti 6.6.2023 § 56 asettaa rakennusjärjestyksen uudistamista koskevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Nähtävilläoloaikana 9.6.–22.6.2023 ei tullut yhtään palautetta rakennusjärjestyksen uudistamisesta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää rakennusjärjestysluonnoksen nähtäville asettamisesta ja lausuntojen pyytämisestä.

Rakennusjärjestysluonnos on laadittu rakennusjärjestystyöryhmässä, johon kuuluu edustajat rakennus- ja ympäristövalvonnasta, kaupunkisuunnittelusta, kaupunkitekniikasta ja kaupunginmuseosta.

Nähtäville asettamisesta ilmoitetaan kuulutuksella Lahden kaupungin virallisella ilmoitustaululla verkkosivuilla sekä Lahti-pisteessä. Lisäksi kuulutus julkaistaan Seutuneluset ja Uusi Lahti -lehdissä.

Rakennusjärjestysluonnos asetetaan julkisesti nähtäville 22.3.–22.4.2024. Rakennusjärjestysluonnos on nähtävänä Lahden kaupungin virallisella ilmoitustaululla verkkosivuilla sekä Lahti-pisteessä. Nähtävilläoloaikana kuntalaisilla ja muilla osallisilla on mahdollisuus antaa kirjallisia mielipiteitä luonnoksesta.

Luonnoksesta pyydetään lausunnot Lahden kaupungin kaupunkisuunnittelulta, kaupunkitekniikalta ja ympäristöpalveluilta sekä

Lahden tilakeskukselta, Päijät-Hämeen pelastuslaitokselta ja kaupunginmuseolta.

Vaikutusten ennakoarviointi

Rakennusjärjestyksen päivittäminen 1.1.2025 voimaan tulevan rakentamislain mukaiseksi varmistaa, että paikalliset rakentamismääräykset ovat yhdenmukaisia voimassa olevan lainsäädännön kanssa. Tämä vähentää ristiriitaisuuksia ja epäselvyyksiä osallisille, joita ovat Lahden kaupungin asukkaat ja maanomistajat, Lahdessa toimivat yritykset, yhdistykset, seurat ja järjestöt, Lahden kaupungin toimielimet, naapurikunnat, Hämeen ELY-keskus, Uudenmaan ELY-keskus, Päijät-Hämeen liitto, Päijät-Hämeen pelastuslaitos, Museovirasto, Maanmittauslaitos, Liikennevirasto, Lahdessa toimivat yhdyskuntatekniikkaa ja -palveluja tuottavat yritykset sekä muut viranomaiset. Rakennusjärjestyksen päivittäminen tukee myös yleis- ja asemakaavoitusta.

Rakennusjärjestyksen uudistamisella on välillisiä taloudellisia vaikutuksia mm. kaupungin asukkaille ja maanomistajille sekä yrityksille, yhdistyksille, seuroille ja järjestöille, sillä rakennusjärjestyksessä vapautetaan rakennusvalvontaviranomaisen lupatarpeesta aiempaa enemmän kohteita, jolloin lupamaksuja ei synny eikä suunnittelijoiden ja työnjohtajien palkkioita välttämättä muodostu. Toisaalta samalla vastuuta siirtyy aiempaa laajemmin suoraan rakennushankkeeseen ryhtyville, jolloin mm. naapureiden väliset epäselvyydet rakentamisessa voivat lisääntyä. Tämä puolestaan voi lisätä jatkuvan valvonnan työmäärää rakennusvalvonnassa ja ympäristönsuojelussa. Rakennusjärjestyksen päivittämisessä on kuitenkin huomioitu ja jatkettu lainsäätäjän tahtotilaa lupakynnyksen nostamisessa.

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote:

- kaupunkisuunnittelu (Juha Helminen)
- kaupunkitekniikka (Mika Lastikka)
- ympäristöpalvelut (Ismo Malin, Juha Alaluukas)
- Tilakeskus: tilakeskus(at)lahti.fi
- Päijät-Hämeen pelastuslaitos: phpela(at)paijatha.fi
- kaupunginmuseo: museo(at)lahti.fi

Kuulutus, jonka liitteenä rakennusjärjestysluonnos

- Lahden kaupungin virallinen ilmoitustaulu www.lahti.fi/Kuulutukset
- Lahti-Piste

Kuulutus

- Uusi-Lahti
- Seutuneluset

Liitteet

- 1 Lahden kaupungin rakennusjärjestysluonnos, RYLL 19.3.2024 korjattu liite

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 19.03.2024

§ 21

Uhkasakon tuomitseminen sekä siivousmääräys ja uuden uhan asettaminen

7868/11.03.00.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristönsuojelutarkastaja, Markit Likolammi, p. 044 483 1955

Ympäristönsuojelutarkastaja, Sanna Ukkola, p. 044 716 1295

Valvontainsinööri, Jussi Liimatainen, p. 044 482 6707

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kemppainen Mika

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

1. määrää kiinteistön [REDACTED] omistajan [REDACTED] rakennus- ja ympäristölupalautakunnan päätöksen 07.02.2023 § 10 mukaisesti maksamaan kolmentuhannen (3 000) euron uhkasakon;

2. määrää [REDACTED] 31.7.2024 mennessä poistamaan kiinteistön [REDACTED] pihalla ja kuisteilla sekä puutarhakatoksessa olevat jätteet ja jätteeksi luokiteltavat tavarat:

- Tiiliaidan kulmassa tontin sisäänkäynnin vieressä olevat kasat (vaahtomuovipatja, valokate, metallikehikko, tynnyrit, yms.).
- Kuistilla olevan puutarhakeininun ja siihen hylätyt muovipressut, tekstiilit, mikroaaltouunin, muovituolit, laatikot ym. sekä vanhat

huonekalut (arkku, lipasto, hyllykkö, tuoli), muovitynnyrillinen muovipurkkeja ja kanistereita, pyöräkelkan ym. tavarat.

- Tontin luoteiskulmassa olevasta avoimesta puutarhakatoksesta: rikkinäiset polkupyörät, sanomalehdet, puiset terassilaatat, rottinki korit ja kalusteet, ja muut sekalainen tavarat.
- Pihalla olevan mustan jättesäkillisen muovipurkkeja, tamppaustelineeltä suuren lemmikkihäkin, grillikatoksen seinustalta pyöränrunгон ja -kumeja, muovilaatikollisen sekalaista jätettä ja valokatelevy sekä talon seinän vierustalla olevat sekalaiset tavarat.
- Fiat Punto merkkisen henkilöauton, rekisteritunnus [REDACTED]. Auton ympärillä sekä auton ja aidan välisellä alueella olevat jätteet.
- Jätteet ja jätteenkierrätykseltä luokiteltavat tavarat tulee toimittaa luvat omaaville vastaanottajille.

3. asettaa edellä kohdassa 2 mainitun veloitteen tehosteeksi kolmentuhannen (3 000) euron suuruisen uhkasakon siltä varalta, että määräystä ei noudateta.

4. määrää kiinteistön [REDACTED] omistajan [REDACTED] rakennus- ja ympäristölupalautakunnan päätöksen 07.02.2023 § 10 mukaisesti maksamaan tuhannen (1 000) euron suuruisen uhkasakon.

5. määrää [REDACTED] 31.7.2024 mennessä poistamaan kiinteistön [REDACTED] pihalla olevan pressukatoksen sekä parveketta ja kuisteja peittävät pressut;

6. asettaa edellä kohdassa 5 mainitun veloitteen tehosteeksi tuhannen (1000) euron suuruisen uhkasakon siltä varalta, että määräystä ei noudateta.

7. tekee asiasta ilmoituksen Maanmittauslaitokselle, jotta päävelvoitteita koskevat merkinnät voidaan päivittää kiinnityksistä pidettävään rekisteriin;

8. velvoittaa kiinteistönomistajan uhkasakkolain 18 §: mukaisesti kiinteistön käyttöoikeutta luovuttaessaan ilmoittamaan luovutuksen saajalle veloitteesta ja uhasta. Ilmoitus on tehtävä luovutuskirjaan otetuain maininnoin tai muutoin todisteellisesti. Kiinteistön omistajan tulee ilmoittaa Lahden rakennus- ja ympäristövalvonnalle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahden ympäristöpalveluiden toimesta on annettu useita kehotuksia jätteiden poistamiseksi määräaikaan mennessä kiinteistöltä [REDACTED] osoitteessa [REDACTED]. Koska kiinteistöltä ei kehotusten mukaisesti ole poistettu jätteitä, ryhdyttiin asiassa hallinnollisiin pakkotoimenpiteisiin. Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan antamia määräyksiä ei ole noudatettu, joten asetetut uhat tuomitaan maksettaviksi. Samalla setetaan uusi uhka ja siivousmääräys piha-alueen siivoamiseksi ja pressujen poistamiseksi.

Velvoitettava

Kiinteistön omistaja: [REDACTED]

Kohde: [REDACTED]

Käsittelyvaiheet

Rakennus- ja ympäristövalvonta on 27.8.2020 lähtien antanut useita kehotuksia kiinteistön [REDACTED] siivoamisesta. Kehotukset ovat perustuneet tarkastuksilla tehtyihin havaintoihin. Tarkastusten ajankohdista oli ilmoitettu etukäteen kirjeitse kiinteistön omistajalle, ja annettu samalla mahdollisuus uuden tarkastusajan sopimiseen tarvittaessa. Omistaja ei ole osallistunut tarkastuksiin tai

ehdottanut uusia ajankohtia. Kiinteistöllä on jätelain 72 § vastaisesti ollut huomattava määrä jätteitä ja jätteeksi luokiteltavia tavaroita sekä maankäyttö- ja rakennuslain 168 § vastaisesti maisemaa rumentavia pressuja. Säädösten vastaiset jätemateriaalit ja pressut on yksilöity tarkastusmuistioissa ja kehotuksissa. Kiinteistön omistaja ei ole noudattanut annettuja kehotuksia.

Koska kiinteistöltä ei kehotuksen mukaisesti ollut poistettu jätteitä, ryhdyttiin asiassa hallinnollisiin pakkotoimenpiteisiin. Marraskuussa 17.11.2022 annetun kehotuksen yhteydessä kiinteistön omistajalle varattiin tilaisuus tulla kuulluksi ennen määräyksien antamista ja hallintopakon asettamista. Kehotusta ei edelleenkään noudatettu eikä selvitystä annettu.

Rakennus- ja ympäristölautakunta antoi päätöksellään 7.2.2023 § 10 kiinteistön omistajalle määräykset kiinteistön siivoamisesta, ja asetti määräysten tehosteeksi kaksi erillistä uhkasakkoa. Uhkasakon suuruus jätteiden ja jätteeksi luokiteltujen tavaroiden osalta oli kolmetuhatta (3 000) euroa. Maisemaa rumentavin pressujen osalta uhkasakon suuruus oli tuhat (1 000) euroa. Päätös sai lainvoiman 11.4.2023. Määräaika kiinteistön siivoamiselle oli 31.5.2023.

Lahden rakennus- ja ympäristövalvonta totesi 11.9.2023 suoritetulla tarkastuksella, että 7.2.2023 (§ 10) annettuja määräyksiä ei ollut noudatettu. Kiinteistön omistaja oli kutsuttu tarkastukseen 21.8.2023 lähetetyllä kirjeellä; omistaja ei tullut paikalle tai ehdottanut uutta ajankohtaa. Valtaosa jätemateriaaleista sekä maisemaa rumentavat pressut olivat kiinteistöllä edelleen. Rakennus- ja ympäristövalvonta kehotti jatkamaan kiinteistön siivoamista.

Selvityspyyntö (kuuleminen) aiemmin asetetun uhkasakon tuomitsemisesta ja uuden uhan asettamisesta lähetettiin

saantitodistuksella kiinteistön omistajalle 8.11.2023. Kirje palautui 11.12.2023. Asiakirja luovutettiin kiinteistön omistajalle haastemiehen välityksellä 18.1.2024. Määräaika (21 vuorokautta) kirjallisen selityksen antamiselle kului umpeen 8.2.2024. Kiinteistön omistaja ei ole antanut selitystä.

Havainnot kiinteistöllä

Viimeisimmällä tarkastuksella 11.9.2023 havaittiin, että tilanne kiinteistöllä oli lähes ennallaan. Rakennusta osin peittävät pressut ovat etenkin parvekkeella haurastuneet riekaleisiksi. Samoin pihalla oleva pressuautokatos ja siinä olevan auto päällä olevat pressu ovat hajonneet. Sisäänkäyntikatos on peitetty uudella ehjällä pressulla.

Lisäksi havaittiin, että pihalla ja kuisteilla sekä puutarhakatoksessa on kasoissa jätteeksi luokiteltavaa tavaraa. Tiiliaidan kulmasta tontin sisäänkäynnin vierestä oli poistettu osa jätteistä. Risujen ja polttopuiden seassa on edelleen vaahtomuovipatja, valokate, metallikehikko ja tynnyreitä. Kuistilla oleva puutarhakeinu on täynnä siihen hylättyjä muovipressuja, tekstiilejä, mikroaaltouuni, muovituolien, laatikoiden ym. lisäksi. Kuisteilla on myös vanhoja huonekaluja (arkku, lipasto, hyllykkö, tuoli), muovitynnyrillinen muovipurkkeja ja kanistereita, pyöräkelkka ym. tavaraa. Tontin luoteiskulmassa oleva avoin puutarhakatos on täynnä tavaraa: useita rikkiäisiä polkupyöriä, sanomalehteä, puisia terassilaattoja, rottinki koreja ja kalusteita, ja muuta sekalaista tavaraa. Pihalla on myös musta jätesäkillinen muovipurkkeja, tamppaustelineellä suuri lemmikkihäkki, grillikatoksen seinustalla pyöränrunko ja -kumeja, pieni muovilaatikollinen sekalaista jätettä ja valokatelevy sekä talon seinän vierustalla sekalaista tavaraa.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien tietojen mukaan pihalla olevan henkilöauton seuraava määräaikaikäskatsastus olisi tullut tehdä 29.1.–29.5.2008. Auton ympärillä sekä auton ja aidan välisellä alueella on tynnyri ja kanistereita sekä sekalaista roskaa. Osa jätteistä on astioissa.

Päätöksen perustelut

Jätelain (646/2011) 72 §:n roskaamiskiellon mukaan ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä koneita, laitteita, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää aineita siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n mukaan roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

Jätelain 13 §:n mukaan jätettä ei saa hylätä eikä käsitellä hallitsemattomasti. Jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä tai muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Jätelain 5 §:n mukaan jätteellä tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut käytöstä tai aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä.

Jätelain (646/2011) 72 §:n roskaamiskieltoa sovelletaan hallituksen esityksen 199/2010 mukaan myös sellaiseen esineeseen ja aineeseen, joka ei kiistatta ole jätettä, mutta joka sen kunnon, huolenpidon puutteen tai sijaintipaikan perusteella voidaan päätellä hylätyksi tai käytöstä poistetuksi.

Jotta jätteen tai esineen jättäminen tai aineen päästäminen ympäristöön olisi roskaamista, edellyttää se säännöksessä mainittua seurausta, joita ovat epäsiisteys, maiseman rumentuminen, viihtyisyyden väheneminen, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaara tai muu niihin rinnastettava vaara tai haitta. Seurausten todentamiseen ei ole objektiivisia kriteerejä, vaan esimerkiksi epäsiisteys, maiseman rumentumiseksi tai viihtyisyyden vähenemiseksi katsotaan sellaiset seuraukset, jotka yleisesti koetaan häiritseviksi.

Kiinteistöllä varastoitu ajoneuvo, joka on liikennekäytöstä poistettu ja viimeisen katsastuksen määräajan umpeutumisesta on yli kaksi vuotta tai ajoneuvo, jonka korjauskulut ylittävät sen arvon eikä korjaaminen ole todennäköistä, on jätettä. Romuajoneuvon jäteluonteen määrittelyssä on huomioitu jätelain jätteen määritelmä (Jätelaki (646/2011) 5 §) ja Suomen ympäristökeskuksen ohje "Käytettyjen ajoneuvojen vienti Suomesta", jossa on määritelty ajoneuvon luokittelua jätteeksi kansainvälisissä jätesiiirroissa. Kiinteistöllä olevasta ajoneuvoista aiheutuu jätelain 13 §:ssä tarkoitettua roskaantumista sekä jätelain 72 §:ssä tarkoitettua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista ja viihtyisyyden vähentymistä. Jätelain 75 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä siivoamisvelvollisen täyttämään velvollisuutensa.

Ajoneuvon jäteluonteen lisäksi ajoneuvon poistaminen pihalta on tarpeen, sillä pitkään ulkosäilytyksessä olleesta käyttämättömästä ja huonokuntoisesta ajoneuvosta voi aiheutua ympäristönsuojelulain (527/2014) 16 §:ssä ja 17 §:ssä kiellettyä maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Roskaantunut kiinteistö sijaitsee 1-luokan vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella.

Valvontaviranomainen voi jätelain 126 §:n nojalla

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa sekä

2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta aiheutunut haitta.

Jätelain 129 §:n mukaan valvontaviranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, jätelain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään tai kielletään.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 168 §:n mukaan kevyen rakennelman ja pienehkön laitoksen tulee terveellisyydeltään, turvallisuudeltaan ja ulkoasultaan täyttää kohtuulliset vaatimukset. Rakennelman ja laitoksen tulee sopeutua ympäristöön eikä se saa olla haitaksi liikenteelle.

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä tämän pykälän vastaisen rakennelman tai laitoksen poistettavaksi tai muutettavaksi vastaamaan lain vaatimuksia.

Lahden kaupungin rakennusjärjestyksen kohdan 3.15 mukaan vajat, rakennelmat ja laitteet kuten varastot, puutarhamajat, kasvihuoneet, uima-altaat, maakellarit, jätekatokset, aitaukset, kompostorit ja muut vastaavat on sijoitettava kiinteistölle siten, etteivät ne aiheuta haittaa naapurille eivätkä rumenna ympäristöä. Jos rakennelma ei täytä vaatimuksia, rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä rakennelman poistettavaksi tai muutettavaksi vastaamaan vaatimuksia. Jos rakentamiseen ei ole naapurin suostumusta silloin kun se tarvitaan, rakennusvalvontaviranomainen voi naapurin kirjallisesta vaatimuksesta velvoittaa, että ilman lupaa rakennettu rakennelma siirretään. Muun muassa pressukatot ja -telat ovat ympäristöä rumentavia erityisesti asemakaava-alueella sekä ranta-alueella.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta katsoo, että aiemmin 7.2.2023 (§ 10) asetetut uhkasakot siivousmääräysten tehostamiseksi ovat olleet tarpeen, koska siivoukseen velvoitettu ei kehotuksista huolimatta ole korjannut lainvastaista menettelyään. Uhkasakon asettamista ei voida pitää ilmeisen tarpeettomana.

Uhkasakkolain 10 §:n mukaan uhkasakon asettanut viranomainen voi tuomita uhkasakon maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä. Edellytyksenä uhkasakon tuomitsemiselle maksettavaksi on, että uhkasakon asettamista koskeva päätös on lainvoimainen. Uhkasakon asettamista koskeva päätös 7.2.2023 § 10 on saanut lainvoiman 11.4.2023. Velvoitettu ei ole esittänyt syytä siivousmääräysten noudattamatta jättämiselle.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta katsoo edelleen, että uusien uhkasakkojen asettaminen on tarpeen siivousmääräysten tehostamiseksi. Uhkasakkolain 12 § mukaan uutta uhkasakkoa ei saa asettaa, ellei kysymystä aikaisemman uhkasakon tuomitsemisesta ole käsitelty. Aikaisemmat uhkasakot tuomitaan maksettavaksi tässä päätöksessä.

Uudet uhkasakot määrätään aiemman suuruisina, sillä tilanteen kiinteistöllä voidaan katsoa olevan ennallaan. Päävelvoitteet ovat täten samat kuin edellisessä päätöksessä 7.2.2023 § 10. Myös muut perustelut ovat ennallaan.

Uhkasakkolain (1113/1990) 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määräämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on velvoitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava.

Uhkasakkolain 7 §:n 1 momentin mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta.

Uhkasakko on kohdistettu kiinteistönomistajaan, jolla on asianosaisena tosiasiallinen ja oikeudellinen mahdollisuus huolehtia velvoitteen noudattamisesta. Kiinteistönomistaja on vastuussa kiinteistön roskaantumisesta. Koska asiassa ei ole ilmennyt sellaisia seikkoja, joiden perusteella kiinteistön piha-alueelta jätteen poistamista olisi pidettävä kohtuuttomana, tulee siivoustoimet suorittaa kiinteistöllä vaadittuun määräpäivää mennessä. Uhkasakon suuruutta ja määräaikaa harkittaessa on otettu huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, ja muut asiaan vaikuttavat seikat (Uhkasakkolaki 8 §).

Uhkasakkolain 18 §:n mukaan, milloin uhkasakko, teettämishukka tai keskeyttämishukka on asetettu kiinteää tai irtainta omaisuutta koskevan päävelvoitteen tehosteeksi, velvoitetun on omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan ilmoitettava luovutuksensaajalle, minkälainen päävelvoite ja uhka sitä koskee. Velvoitetun on lisäksi ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Päätöksen täytäntöönpano

Tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuimella on kieltä päätöksen täytäntöönpanon.

Sovelletut oikeusohjeet

Jätelaki (646/2011): 5 §, 13 §, 72 §, 73 §, 75 §, 126 §, 129, 139 §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 16 §, 17 §

Rakennus- ja ympäristölupalaakunta
Pöytäkirja

nro 3

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL 132/1999): 168 §

Lahden kaupungin rakennusjärjestys 2013, kohta 3.15

Uhkasakkolaki 6–8 §, 10 §, 12 §, 18–19 §, 22–24 §

Hallintolaki (434/2003): 32–34 §, 36 §.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote + tilisiirtolomake uhkasakon maksamista varten:

Kiinteistön omistaja, todisteellinen tiedoksianto saantitodistuksin

Lainvoimainen ote + sakkoluettelo:

Oikeusrekisterikeskus

Lainvoimainen ote:

Maanmittauslaitos / Kirjaamo

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 19.03.2024

§ 22

Rakennuslupa 398-2024-67

746/10.03.00.02/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Lupa-arkkitehti Jonna Tynkynniemi p. 044 483 1950

Rakennuslupapäällikkö Markku Sivonen p. 050 383 6486

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta myöntää liitteenä olevan rakennusluvan 398-2024-67 viideksi vuodeksi.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta jo kokouksessa.

Perusteluosa

Kesko Oyj on 7.2.2024 toimittanut rakennusvalvontaan rakennuslupahakemuksen väliaikaisen liikerakennuksen sisäänkäynti- ja aputilarakennuksen rakentamiselle. Rakennuspaikka on Kauppakatu 16a, Lahti, kiinteistötunnus 398-1-42-30. Kyseinen rakennus palvelee viereisen kiinteistön 398-1-42-31 suurta päivittäistavaramyymälää.

Hakemus liittyy rakennuslupaan 398-2023-128, jossa korttelin 42 sisäosaan rakennetaan pysäköintikellarin, huoltotilat ja suuren

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

päivittäistavaramyymälän käsittävä liikerakennus. Rakennuksen katolle tulee viereisten asuin- ja toimistorakennusten pysäköintipaikat ja asukkaiden piha.

Rakennushanke edellyttää laajoja yhteisjärjestely- ja rasitesopimuksia.

Lupapäätösluonnos Rakennuslupa 398-2024-67 sisältää tarkemmat tiedot asian käsittelystä ja perusteluista.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote: hakijalle (rakennusvalvonta toimittaa e-luvan kautta)

Julkipano

Liitteet

2 Rakennuslupa 398-2024-67

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahten kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 19.03.2024

§ 23

Rakennuslupa 398-2024-63

691/10.03.00.02/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Lupa-arkkitehti Jonna Tynkynniemi p. 044 483 1950

Rakennuslupapäällikkö Markku Sivonen p. 050 383 6486

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta myöntää liitteenä olevan rakennusluvan 398-2024-63.
Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta jo
kokouksessa.

Perusteluosa

Kesko Oyj on 6.2.2024 toimittanut rakennusvalvontaan
rakennuslupahakemuksen rakennustyön aikaiselle muutokselle lupaan 398-
2023-128. Rakennuspaikka on Kulmakatu 11, Lahti, kiinteistötunnus 398-1-
42-31.

Rakennuslupa perustuu osaltaan lainvoimaisiin poikkeamispäätökseen
398-2022-582 sekä purkamispäätökseen 398-2020-852, rakennuslupaan
398-2023-128, 398-2023-238 ja 398-2024-92 sekä määräaikaiseen

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

rakennuslupa 398-2024-67. Korttelia koskeva poikkeamispäätökseen perustuva asemakaavanmuutos on vireillä.

Rakennushanke edellyttää laajoja yhteisjärjestely- ja rasitesopimuksia.

Lupapäätöslite Rakennuslupa 398-2024-63 sisältää tarkemmat tiedot asian käsittelystä ja perusteluista.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote: hakijalle (rakennusvalvonta toimittaa e-luvan kautta)

Julkipano

Liitteet

3 Rakennuslupa 398-2024-63

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 19.03.2024

§ 24

Rakennuslupa 398-2024-92

956/10.03.00.02/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Lupa-arkkitehti Jonna Tynkynniemi p. 044 483 1950

Rakennuslupapäällikkö Markku Sivonen p. 050 383 6486

Päätös

Esittelijän muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta myöntää liitteenä olevan rakennusluvan 398-2024-92.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta jo kokouksessa.

Käsittely

Asian käsittelyn kuluessa esittelijä muutti päätösehdotuksensa kuulumaan seuraavasti: Lautakunta myöntää liitteenä olevan rakennusluvan 398-2024-92 ja päättää, että tämä lupa korvaa rakennusluvan 398-2023-240. Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta jo kokouksessa.

Lisäksi perusteluosaa muutettiin vastaavasti.

Lautakunta hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen yksimielisesti.

Perusteluosa

LUHTA-Kiinteistöt Oy c/o Kesko Oyj on 21.2.2024 toimittanut rakennusvalvontaan rakennuslupahakemuksen uudisrakennuksen rakentamiselle. Rakennuspaikka on Kauppakatu 16, Lahti, kiinteistötunnus 398-1-42-34. Hanke liittyy rakennuslupaan 398-2023-128, jossa korttelin 42 sisäosaan rakennetaan pysäköintikellarin, huoltotilat ja suuren päivittäistavaramyymälän käsittävä liikerakennus. Lupahakemuksen 398-2024-92 mukainen hanke sisältää päivittäistavaramyymäläkokonaisuuden osat, jotka ulottuvat kiinteistön 398-1-42-34 alueelle eli uusi ajoluiska kellariin, huoltotila, kellarin tekninen tila ja autopaikat. **Rakennuslupa 398-2024-92 korvaa rakennusluvan 398-2023-240.**

Rakennushanke edellyttää laajoja yhteisjärjestely- ja rasitesopimuksia.

Lupapäätösluonnos Rakennuslupa 398-2024-92 sisältää tarkemmat tiedot asian käsittelystä ja perusteluista.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Ote: hakijalle (rakennusvalvonta toimittaa e-luvan kautta)

Julkipano

Liitteet

4 Rakennuslupa 398-2024-92 päivitetty

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 19.03.2024

§ 25

Terveydensuojelulain 27 ja 51 §:n mukaisen määräyksen antaminen Asunto Oy Loviisankulmalle

1174/11.02.01.01/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Terveydensuojeluinsinööri Marjo Pärnänen p. 044 416 4849

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta määrää terveydensuojelulain (763/1994) 27 ja 51 §:n mukaisesti rakennuksen omistajan, Asunto Oy Loviisankulman, korjaamaan rakennuksen omistajan vastuulla olevan perusjärjestelmiin kuuluvan painovoimaisen ilmanvaihdon ja korvausilmansaannin asianmukaiseksi Loviisankatu 3 a 2 huoneistossa viivytyksettä, kuitenkin 30.9.2024 mennessä. Päätös pannaan täytäntöön terveydensuojelulain 56 §:n mukaisesti muutoksenhausta huolimatta.

Perusteluosa

Asia on tullut vireille Lahden terveydensuojeluviranomaiselle ensimmäisen kerran 20.1.2021 asunnontarkastuspyynnöllä Loviisankatu 3 a 2 asuntoon. Asuntoon suoritettu asunnontarkastukset 4.2.2021, 22.6.2021, 8.2.2022 (liitteet 1, 2 ja 3). Tarkastuksilla on todettu puutteita huoneiston ilmanvaihdossa. Taloyhtiötä on kehoitettu ryhtymään toimenpiteisiin korvausilman saannin parantamiseksi ja painovoimaisen ilmanvaihdon kuntoon saattamiseksi. Taloyhtiöltä on pyydetty tarkastuskertomuksessa päiväyksellä 8.2.2022 kirjallista selvitystä toimenpiteistä aikatauluineen, mutta selvitystä ei toimitettu määräaikaan mennessä.

Loviisankatu 3 a 2 asukas ollut asiasta yhteydessä Lahden ympäristöterveyteen useasti vuoden 2022 aikana, muun muassa puhelimitse, ettei ilmanvaihtoasia ole edennyt huoneistossa eikä taloyhtiössä. Lahden Isännöitsijätoimisto Oy:n isännöitsijä on toimittanut 9.8.2022 sähköpostitse Asunto Oy Loviisankulman hallituksen 21.3.2022 päivätyn selvityksen korvausilmansaantiin liittyen (liite 4). Taloyhtiö on teettänyt julkisivukorjauksen, jossa on taloyhtiön toimittaman selvityksen mukaan tehty osittain virheitä, joiden korjaaminen on viivästynyt taloyhtiön ja urakan suorittaneen yrityksen väliseen korjausveloitteeseen. Lahden Isännöitsijätoimisto Oy:n isännöitsijä on toimittanut Lahden ympäristöterveyteen 7.9.2022 tarkastuskertomuksessa 8.2.2022 pyydetyn kirjallisen toimenpideselvityksen korjausurakan tehneeltä yritykseltä, Sitowise, päiväyksellä 29.3.2022 As Oy Loviisankulman ilmanvaihtoon liittyen (liite 5).

Lahden Isännöitsijätoimisto Oy:n isännöitsijä ilmoittanut Lahden ympäristöterveyteen 7.9.2022 sähköpostissa ilmanvaihdon ongelman olevan koko rakennuksen huoneistoissa (liite 6). Isännöitsijän sähköpostissa, 7.9.2022 on tuotu tiedoksi, että julkisivuremontissa tukiut korvausilman vaihtokanavat olisi avattu kesän 2022 aikana.

Lahden ympäristöterveys on tiedustellut asian etenemistä kiinteistöllä sähköpostitse ja puhelimitse. Lahden Isännöitsijätoimisto Oy:n isännöitsijä on ilmoittanut sähköpostitse 8.12.2022 tiedon kiinteistön kattoturvaluotteiden kilpailutuksesta, ja kiinteistön kattoturvaluotteiden saamiseksi asianmukaisiksi ja turvallisiksi. Sähköpostissa on tuotu ilmi, että kattoturvaluotteiden asentamisen jälkeen kiinteistöllä tulitisiin suorittamaan hormikartoitus. Hormikartoitus tulisi sisältämään isännöitsijän ilmoituksen mukaan seuraavat toimenpiteet: hormien kunnon selvittäminen, korjaaminen, tukkeutumien avaus, hormien nuohous, ilmanvaihdon mitoittaminen ja mahdollisten vanhojen korvausilmaventtiilien sulkemisien kartoittaminen sekä konsultin palkkaaminen hankkeeseen.

Loviisankatu 3 a 2 -huoneiston asukas teki toimimattomasta ilmanvaihdosta ympäristöterveyteen uuden asunnontarkastuspyynnön 19.11.2023. Huoneistoon suoritettiin asunnontarkastus 13.12.2023 (liite 7). Tarkastuksella todettiin epäkohta huoneiston ilmanvaihdossa. Tarkastuksella todettiin aistinvaraisesti keittiön poistoilmahormin toimivan tarkastuksella väärinpäin tuoden kylmää ilmaa ja samalla mahdollisesti hormissa olevia epäpuhtauksia sisäilmaan. Taloyhtiön toimesta aiemmin julkisivuremontissa tukitut korvausilman vaihtokanavat olisi avattu kesän 2022 aikana asentamalla huoneiston keittiötilan ja makuuhuonetilan ulkoseinään korvausilmaventtiilit, jotka olivat tarkastuksella avoinna. Velco-korvausilmaventtiilien asennuksesta huolimatta korvausilman saanti huoneistossa ei ole riittävä, jotta painovoimainen ilmanvaihto toimisi oikein. Taloyhtiötä kehoitettiin tarkastuskertomuksessa ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin viipymättä asunnon painovoimaisen ilmanvaihdon toimivuuden varmistamiseksi ja riittävän ja puhtaan korvausilman saannin varmistamiseksi. Arvioitaessa sisäilman epäpuhtauksille altistumisen todennäköisyyttä ja terveyshaittaa aiheuttavan altistumisolosuhteen mahdollisuutta oleskelutiloissa, terveyshaittaa aiheuttava olosuhde on mahdollinen. Väärinpäin toimiva keittiön poistoilmahormi voi mahdollisesti tuoda ilmapirtauksen mukana epäpuhtauksia hormin kautta oleskelutilojen sisäilmaan.

Lahden Isännöitsijätoimisto Oy:n isännöitsijä on ilmoittanut asunnontarkastuksella 13.12.2023 suullisesti kiinteistön hormikartoituksen suorittamisen ajankohdaksi kevään 2024.

Ympäristöterveys on kuullut asianosaisia hallintolain 34 ja 36 §:n mukaisesti kirjallisesti 5.1.2024 päivätyllä kuulemiskirjeellä sähköisesti (liite 8). Loviisankatu 3 a 2 huoneiston asukas toimitti vastineen liitteineen sähköpostitse 13.1.2024 (liite 9). Vastineessaan asukas toi ilmi, että ilmanvaihdon ongelmat ovat olleet kiinteistössä ja Loviisankatu 3 a 2 huoneiston osalta taloyhtiöllä tiedossa useita vuosia, vastineen antajan ilmoittamana 13 vuotta. Vastineessa asukas tuo esiin asuntoon liittyvinä huomiona edelleen wc-tilan huonon poistoilmanvaihdon, kosteuden kertymisen wc-tilaan sekä väärinpäin toimivan poistoilmahormin kautta tulevan kylmän ilmavirtauksen aiheuttamat lattiamateriaalivahingot. Vastineessa on tuotu tiedoksi muun muassa vuoden 2010 kiinteistön Engce Oy:n tekemä kuntoarvio raportti, jossa on mainintana ilmanvaihtojärjestelmän puutteet ja korvausilman saannin puutteet.

Asukkaan toimittaman vastineen liitteenä on Suomen sisäilmakeskuksen vuonna 2012 taloyhtiössä tekemän painovoimaisen ilmanvaihdon tarkastuksen raportti, jossa mainitaan puutteellinen korvausilmansaanti sekä raportin johtopäätöksissä huomioidaan asuntojen tulo- ja poistoilmaventtiilien tukkiminen, jolloin ilmanvaihdolla ei ole mahdollisuutta toimia. Asukas tuo vastineessaan esiin myös vuonna 2015 kiinteistöllä suoritettun ilmanvaihtokanaviston nuohouksen, jossa vastineen mukaan hormistoon olisi pudonnut linnunpesä jätöksineen, jota olisi puhdistettu kolmen eri asunnon osalta. Vastineessa on tuotu tiedoksi myös asuntoihin asennettujen Velco-korvausilmaventtiilien toimintaperiaate, reagointi ulkolämpötilaan sekä kiinteistön hormiston määrä. Vastineessa on tuotu tiedoksi, viitaten Sitowise raporttiin 29.3.2022, että taloyhtiöllä olisi riittävät lähtötiedot poistoilmanvaihdon korjaussuunnitelmien teettämiselle. Vastineessa viitataan Lahden ympäristöterveyden viranhaltijan tekemiin asunnontarkastuksiin sekä mainitaan, että taloyhtiön hallitus ei ole huolehtinut ilmanvaihdon korjaamisesta ja rikkonut osaltaan asunto-osakeyhtiölakia.

Taloyhtiö, Asunto Oy Loviisankulma ei jättänyt vastinetta Lahden ympäristöterveydelle määräaikaan mennessä.

Terveydensuojelulain 1 §:n mukaan terveydensuojelulain tarkoituksena on väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen sekä ennalta ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa (terveydensuojelu).

Terveydensuojelulaissa tarkoitetaan terveyshaitalla ihmisessä todettavaa sairautta, muuta terveydenhäiriötä tai sellaisen tekijän tai olosuhteen esiintymistä, joka voi vähentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyyttä.

Terveydensuojelulain 26 §:n mukaan asunnon ja muun sisätilan sisäilman puhtauden, lämpötilan, kosteuden, melun, ilmanvaihdon, valon, säteilyn ja muiden vastaavien olosuhteiden tulee olla sellaiset, ettei niistä aiheudu asunnossa tai sisätilassa oleskeleville terveyshaittaa.

Terveydensuojelulain 27 §:n 1 momentin mukaan jos asunnossa tai muussa oleskelutilassa esiintyy melua, tärinää, hajua, valoa, mikrobeja, pölyä, savua, liiallista lämpöä tai kylmyyttä taikka kosteutta, säteilyä tai muuta niihin verrattavaa siten, että siitä voi aiheutua terveyshaittaa asunnossa tai muussa tilassa oleskelevälle, toimenpiteisiin haitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi on ryhdyttävä viipymättä.

Terveydensuojelulain 27 §:n 2 momentin mukaan, jos haitta aiheutuu asuinhuoneiston tai muun oleskelutilan rakennuksen rakenteista, eristeistä tai rakennuksen omistajan vastuulla olevista perusjärjestelmistä, haitan poistamisesta vastaa rakennuksen omistaja, ellei muualla laissa toisin säädetä. Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa sen, jonka vastuulla haitta on, ryhtymään viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin terveyshaitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi.

Terveydensuojelulain 51 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus antaa yksittäisiä kieltoja ja määräyksiä, jotka ovat välttämättömiä terveyshaitan poistamiseksi tai sen ehkäisemiseksi.

Terveydensuojelulain 53 §:n mukaan, jos joku ryhtyy toimiin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti taikka lyö laimin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaisen velvollisuutensa, valvontaviranomainen voi päätöksellään velvoittaa asianomaisen määräajassa oikaisemaan sen, mitä on oikeudettomasti tehty tai lyöty laimin. Terveydensuojelulain 56 §:n mukaisesti 27, 51 ja 52 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

Asumisterveysasetuksen 8 §:n mukaan ilmanvaihdon ulkoilmavirran tulee olla rakennuksen käytön mukaisesti riittävä ja sen laadun tulee olla riittävän puhdasta. Ilmanvaihto tulee järjestää siten, että sisäilma vaihtuu koko oleskeluvyöhykkeellä.

Asumisterveysasetuksen 9 §:n mukaan, asunnon ilmanvaihdon ulkoilmavirran tulee olla käytön aikana vähintään 0,35 dm³/s neliometriä kohden kaikissa asuinhuoneissa.

Koska ympäristöterveyden tekemillä tarkastuksilla on todettu asunnon ilmanvaihdossa olosuhde, joka voi aiheuttaa terveyshaittaa ja koska ympäristöterveyden antamia kehotuksia ei ole noudatettu, on rakennus- ja ympäristölupalautakunnan tarpeen antaa terveydensuojelulain 27 ja 51 §:n mukainen määräys ilmanvaihdon ja asunnossa vaadittavan perusjärjestelmän korjaamiseksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Terveydensuojelulaki 763/1994 26, 27, 51, 53, 56 §

Asumisterveysasetus 545/2015 8 ja 9 §

Hallintolaki 434/2003 34, 36 §

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Muutoksenhaku

Hallintovalitus

Toimenpiteet

Tiedoksi:

Mari Saarela, Asunto Oy Loviisankulma, isännöitsijä, Lahden
isännöitsijätoimisto Oy , Vesijärvenkatu 26, 15140 Lahti

Matti Kuusinen, Loviisankatu 3 A 2, 15100 Lahti

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 19.03.2024

§ 26

Lahden kaupungin ympäristönsuojelun valvontaohjelman toteuma vuonna 2023 sekä valvontaohjelma vuodelle 2024

1265/11.00.02.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

ympäristölupapäällikkö Juha Alaluukas, p. 050 539 1697

vesiensuojelupäällikkö Ismo Malin, p. 050 525 9579

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää hyväksyä Lahden kaupungin ympäristönsuojelun valvontaohjelman toteuman vuodelta 2023 ja valvontaohjelman vuodelle 2024.

Perusteluosa

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta toimii Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena. Ympäristönsuojelulain 167 §:n mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä, tehokasta ja perustuu ympäristöriskien arviointiin.

Valvontaviranomainen voi asettaa tehtävät tärkeysjärjestykseen, jos se on välttämätöntä tehtävien hoitamiseksi asianmukaisesti.

Valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten suunnitelma (valvontasuunnitelma).

Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelma on tarkistettava säännöllisesti. Rakennus- ja ympäristölupalautakunta on hyväksynyt helmikuussa 2020 Lahden kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman vuosille 2020-2024.

Tarkastuskohteet ja -tiheys on määriteltävä ympäristöriskien arvioinnin perusteella. Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Lahden ympäristöpalvelut on laatinut vuoden 2023 valvontaohjelman toteuman ja valvontaohjelman vuodelle 2024. Valvontaohjelmaa muutetaan tarpeen mukaan lisäämällä siihen uudet laitokset ja poistamalla laitokset, joiden toiminta on loppunut. Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta hyväksyy valvontaohjelman vuosittain.

Säännöllisestä valvonnasta laskutetaan toiminnanharjoittajaa kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti.

Maa-ainelain mukaan (555/1981) kunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa maa-ainesten ottamista kunnassa. Laki ohjaa maa-ainesten ottamista lupamenettelyn kautta. Lupaa kiven, soran, hiekan, saven ja mullan

ottamiseen ei tarvita, jos aineksia otetaan omaa tavanomaista kotitarvekäyttöä varten asumiseen tai maa- ja metsätalouteen. Maa-aineslakia ei sovelleta rakentamisen yhteydessä irrotettujen ainesten ottamiseen ja hyväksikäyttöön, kun toimenpide perustuu viranomaisen antamaan lupaan tai hyväksymään suunnitelmaan.

Valvontaviranomaisella on oikeus maa-aineslain mukaisen valvontatehtävän hoitamiseksi tehdä tarkastuksia, suorittaa mittauksia sekä ottaa näytteitä ottamispaikalla. Tarkastusmenettelystä on säädetty valtioneuvoston asetuksessa maa-ainesten ottamisesta (926/2005). Maa-ainesten oton lupa- ja valvontaviranomaisena toimii Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta, joka on siirtänyt tietyt valvontatehtävät ympäristönsuojeluviranhaltijoille.

Maa-ainesten ottamistoiminnan valvonnasta luvan hakija tai hakijan valtuuttama toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan maa-aineslain (555/1981) 23 §:n sekä maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 145 §:n nojalla kunnalle maksun, jonka perusteet ja suuruus on määrätty Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnan 19.1.2021 (8 §) hyväksymässä taksassa, joka on tullut voimaan 1.3.2021.

Kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) 6 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee huolehtia ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista. Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmassa vuosille 2020-2024 on yleinen kuvaus eri ympäristöntilanseurannoista.

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman kausi päättyy kuluvana vuonna, joten suunnitelma uusitaan alkuvuonna 2025. Jätelain 124 §:n mukaan

valvontaviranomaisen on laadittava suunnitelma toimintoja varten, joihin liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja. Suunnitelman laatimisvelvoite koskee myös jätelain 100 §:ssä tarkoitetun jätteen ammattimaista keräystä.

Jätelain mukaisissa suunnitelmissa on esitettävä tarkastusten tavoitteet ja painopisteet, suunnitelman kattama maantieteellinen alue, suunnitellut tarkastukset ja niiden tiheys, tarkastuksiin osallistuvat viranomaiset ja niiden yhteistyötä koskevat järjestelyt sekä muut tarkastusten asianmukaiseksi toteuttamiseksi tarpeelliset seikat. Suunnitelma on arvioitava uudelleen vähintään joka kolmas vuosi ja se on saatettava tarpeen mukaan ajan tasalle. Edellä mainitusta jätelain veloitteesta johtuen myös Lahden kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman voimassaoloaikaa lyhennetään kolmeen vuoteen aiemman viiden vuoden suunnitelmakaudesta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteet

5 Valvontaohjelman toteuma 2023 ja suunnitelma 2024

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 19.03.2024

§ 27

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- Rakennusvalvonnan viranhaltijoiden lupapäätökset 25.1.2024 - 6.3.2024.

- Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 12.2.2024 (244/2024)
rakentamisen poikkeamispäätöstä koskevaan valitukseen.

- Tarkastuspöytäkirja 16.2.2024 teettämisuhan alaisten töiden
suorittamisesta, Hämeenkatu 24 (rakennus- ja ympäristölupalautakunta
12.12.2023 § 96).

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahten kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 19.03.2024

§ 28

Muut asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kempainen Mika

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Lautakunta keskusteli ajankohtaisista asioista.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Pöytäkirja

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 18, § 19, § 20, § 26, § 27, § 28

nro 3

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 21, § 25

nro 3

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, hallintovalitus

Valitusoikeus

Päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Valitusaika ja sen alkaminen

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

tiedon kolmantena päivänä viestin lähettamisestä, jollei muuta näytetä. [Linkki tuomioistuinmaksulakiin \(1455/2015\).](#)

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä.

Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksut

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta. [Linkki tuomioistuinmaksulakiin \(1455/2015\)](#). Ajantasainen tieto hallinto-oikeuden oikeudenkäyntimaksuista [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 22, § 23, § 24

nro 3

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, lupa-asiat

Valitusoikeus MRL 192 §

Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; sekä
- 4) kunnalla.

Valitusoikeus maisematyölupaa ja rakennuksen purkamislupaa koskevasta päätöksestä on:

- 1) sillä, jonka oikeuteen ja velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 2) kunnan jäsenellä; sekä
- 3) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa.

Valitusoikeus rakennuksen purkamista koskevasta päätöksestä on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella silloin, kun rakennus on valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä. Jos rakennusluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän rakennuksen purkamista, valitusoikeus rakennusluvasta on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja
Valitusoikeus MRL 193 §

nro 3

Valitusoikeus maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisesta poikkeamispäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen ja muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa;
- 4) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 5) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa;
- 6) toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen;
- 7) alueellisella ympäristökeskuksella; sekä
- 8) muulla viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Valitusaika ja sen alkaminen

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta.

Tämä päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen antopäivä on julkipanopäivää seuraava arkipäivä. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

Päätöksen antopäivä

Päätöksen antopäivä on kirjattu tehdyille päätökselle.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite).

Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja

nro 3

hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä.

Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksut

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta. [Linkki tuomioistuinmaksulakiin \(1455/2015\)](#). Ajantasainen tieto hallinto-oikeuden oikeudenkäyntimaksuista [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta
Pöytäkirja
PERUSTEVALITUSOHJE

nro 3

Valitusoikeus ja -aika

Kunnan hyväksymään taksaan perustuvaan maksuun tyytymätön voi tehdä maksusta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 9 §:ssä tarkoitetun perustevalituksen. Perustevalituksen voi tehdä sillä perusteella, että julkinen saatava on määrätty tai maksuun-pantu virheellisesti.

Perustevalitus on tehtävä viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu.

Lasku on maksettava perustevalituksen tekemisestä huolimatta laskuun merkittyyn eräpäivään mennessä.

Perustevalitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>